

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA BOBEDI (SAL)

PAMPIRI YA 2 (P2)

PUDUNGWANA 2008

MEMORANDAMO

MATSHWAO: 80

Memorandamo ona o na le maqephe a 16.

PAPER 2 SAL QUESTION ANALYSIS: 2008

GRID ANALYSIS (BARRET'S TAXONOMY)

QUESTIONS		COGNITIVE LEVELS					Type of essay/trans. text	LO 2		LO 3		LO 4		TOTAL			
		Literal	Inference	Reorganisa-tion	Evaluation	Appreciation		AS1	AS2	AS3	AS4	AS1	AS2	AS3			
1.	1.1			[40]			Descriptive					3.1.2 3.1.3 3.1.4 3.1.8	3.2.1 – 3.2.5	3.3.2 3.3.3 3.3.5 3.3.7	4.1.1 4.1.5 4.1.6 4.1.7	ALL	
	1.2				[40]		Descriptive										
	1.3	[40]					Narrative										
	1.4		[40]				Narrative										
	TOTAL													[40]			
2.	2.1	[20]					Inv. card					3.1.2 3.1.3				ALL	
	2.2			[20]			Dialogue					3.1.4	3.2.1	3.3.2	4.1.1 4.1.5 4.1.6 4.1.7		
	2.3				[20]		Inf. letter					3.1.7	3.2.5	3.3.8			
	TOTAL													[20]			
3.	3.1	[20]					Flyer					3.1.1 –	3.2.1	3.3.2	4.1.1 4.1.5 4.1.6 4.1.7	ALL	
	3.2			[20]			Card					3.1.5	3.2.5	3.3.8			
	3.3		[20]				Poster										
	TOTAL													[20]			

**POTSO YA 1: KAROLO YA A: MOQOQO
RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO**

Makgetha a ho lekanyetsa	Kgato 7 E babatsehang	Kgato 6 Phihlello e kgabane	Kgato 5 Phihlello e ntle	Kgato 4 Phihlello e mahareng	Kgato 3 Phihlello e foofo	Kgato 2 karolwana feela	Kgato 1 Ha ho phihlello
	80% – 100%	70% – 79%	60% – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	00 – 29%
MORALO: tlhophiso ya mehopolo, kutlwisiso ya mosebetsi	Moralo o entswe ka bottalo ka tsela e babatsehang.	Moralo o entswe ka tsela e ntle haholo, e thabisang.	Bopaki bo kgotsofatsang ba hore ho entswe moralo.	Bopaki bo amohelehileng, bo mahareng ba hore ho entswe moralo.	Bopaki bo seng bokae feela ba hore ho entswe moralo.	Bopaki bo haellang ba hore moralo o entswe.	Ha ho moralo/ bopaki ba hore moralo o entswe bo a haella haholo.
	Kutlwisiso e phethahetseng ya dithokeho tsa mosebetsi.	Kutlwisiso e ntle haholo ya dithokeho tsa mosebetsi.	O tseba le ho utlwisia boholo ba dithokeho tsa mosebetsi.	Phethahatsa dithokeho tsa mosebetsi mmoho le mofuta wa tema ka tsela e lekaneng.	Phethahatsa dithokeho tsa mosebetsi mmoho le mofuta wa tema ka tsela e lekaneng.	Haellwa ke kutlwisiso ya dithokeho tsa mosebetsi le mofuta wa tema.	Kutlwisiso ya dithoko le mofuta wa tema e batlehang di haella haholo.
	Bopaki bo hlakileng ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya moqoqo o babatsehang.	Bopaki bo bottle haholo ba hore moralo o lebisa tlhahisong moqoqo o bopilweng ka tsela e ntle e kgotsofatsang.	Bopaki bo bottle ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya moqoqo o bopilweng ka tsela e ntle e kgotsofatsang.	Bopaki bo mahareng ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya moqoqo o bopilweng ka tsela e amohelehileng.	Bopaki bo haellang ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya moqoqo o lebelletsweng.	Bopaki ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya moqoqo o lebelletsweng bo fokola haholo.	
5	5	4	3	2	1 – 2	1	0
SEBOPEHO: diratswana, selelekela le qetelo; bolelele bo loketseng	Diratswana tse phethahetseng, tse hokahaneng ka tsela e hlakileng ka dinako tsohle.	Diratswana tse ntle haholo tse hokahaneng ka tsela e hlakileng boholo ba nako.	Diratswana tse ntle tse hokahaneng ka tsela e hlakileng boholo ba nako.	Diratswana tse ntle, tse hokahaneng ka tsela e utlwahalang.	Kelohloko e seng kae diratswaneng mmoho le ho hokahana ha tsona ka tsela e lekaneng.	Diratswana tse haellang tse batlang di hloka kgokahano.	Mongolo o molokoloko (ha ho diratswana) kapa o ngola diratswana ka bokgoni bo haellang haholo.
	Selelekela le qetelo tse ntle haholo tse dumellanang le mosebetsi.	Selelekela le qetelo tse ntle tse dumellanang le mosebetsi.	Selelekela le qetelo tse ntle ka tsela e kgotsofa tsang, ho latela mosebetsi.	Selelekela le qetelo tse kgotsofatsang, ho latela mosebetsi.	Selelekela se haellang le qetelo e sa phethahalang.	Selelekela se haellang haholo le qetelo e fokolang haholo.	
	Bolelele bo nepahetseng.	Bolelele bo nepahetseng.	Bolelele bo nepahetseng.	Bolelele bo nepahetseng.	Bolelele bo nepahetseng.	O batla o le molelele/ mokgutshwane haholo.	O molelele/ mokgutshwane haholo.
8	7 – 8	6 – 7	5 – 6	4 – 5	3 – 4	2 – 3	1 – 2

DIKAHARE (difuperweng): tlhophiso ya mohopolo le dintlha, tshekatsheko ya sehlooho, kelohloko ya baamohedi ba ditaba	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang ke tse kgodisang ka ho phethahala, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang hangata ke tse kgodisang haholo, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang hangata ke tse kgodisang, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang ke tse kgodisang, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo ka tsela e kgotsofatsang.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang di bopilwe ka tsela e kgodisang, ho amohelehileng, empa ho na le ho kgaokgaoha.	Dintlha tse tshehetsang ke tse haellang, tse kgodisang hanyenyane feela mme e se ka nako tsohle di bopilweng ka tshwanelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang di bopilwe ka tsela e fokolang mme di kgolweha ka bothata haholo.
	Sehlooho se sekasekwa ka bottalo le ka ho phethahala.	Sehlooho se sekasekwa le ho phuthollwa ka tsela e ntle haholo.	Sehlooho se sekasekwa le ho phuthollwa ka tsela e ntle.	Sehlooho se sekasekwa le ho phuthollwa ka tsela e ntle ho kgotsofatsang.	Sehlooho se sekasekwa le ho phuthollwa ka bokgoni bo lekaneng.	Sehlooho se sekasekwa le ho phuthollwa ka bokgoni bo haellang haholo.	Sehlooho se utlwisiswa ka tsela e fasohetseng.
	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka tsela e babatsehang.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka tsela e ntle haholo.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka tsela e ntle.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka tsela e kgotsofatsang.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka bokgoni bo lekaneng.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka bokgoni bo haellang.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka bnfokodi bo boholo haholo.
15	14 – 15	11 – 13	8 – 10	6 – 7	4 – 5	3 – 2	0 – 1
PUO LE SETAELE: Tlotlontswe, dibopeho le mefuta ya dipolelo, dipolelo tsa bohlale, mopeleto, matshwao a puo le kelohloko e hlokolosi ya puo, Rejisetara/ setaele, sehalo, ela hloko baamohedi ba ditaba, maikemi setso, maemo le sebopeloh ho latela ditlhokeho	Tshebediso e phethahetseng ya tlotlontswe, dikapolelo le kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e ntle haholo ya tlotlontswe, dikapolelo le kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e ntle ya tlotlontswe, dikapolelo le kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e kgotsofatsang ya tlotlontswe, dikapolelo le kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo bo seng bokae.	Tshebediso e lekaneng ya tlotlontswe, dikapolelo le bopaki bo bonyenyane bo supang kgetho ya mantswe e bontsha ng boiqapelo.	Tshebediso e haellang ya tlotlontswe, dikapolelo mme o bontsha kgetho ya mantswe e haellang.	Tshebediso e haellang haholo ya tlotlontswe, dikapolelo mme o bontsha kgetho ya mantswe e nang le boiqapelo.
	Tshebediso e babatsehang, e nepahetseng le e bontshang boiqapelo, ya mefutafuta e batsi mmoho le dibopeho tsa dipolelo.	Tshebediso ya mefutafuta e batlang e le batsi le dibopeho tsa dipolelo ka tsela e bontshang boiqapelo le e batlang e nepahetse.	Tshebediso ya mefutafuta e batlang e le batsi le dibopeho tsa dipolelo ka tsela e bontshang boiqapelo le e batlang e nepahetse.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo kgotsofatsang empa o sebedisa mefuta le dibopeho tsa dipolelo ka bokgoni bo haellang.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo lekaneng empa o sebedisa mefuta le dibopeho tsa dipolelo tse tlwaelehileng.	Sebedisa thutapuo ka bokgoni bo haellang, dibopeho tsa dipolelo tsa motheo ka nepahalo ka sewelo.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo haellang haholo mme o thatafallwa ke ho sebedisa dibopeho le mefuta ya dipolelo.
	Rejisetara e sebedisitswe ka bokgoni bo botle, setaele se hlakileng sa hae.	Rejisetara e sebedisitswe hantle haholo mme o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara e sebedisitswe hantle mme o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara e sebedisitswe ka tsela e kgotsofatsang mme hangata o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetaran le setaele di sebedisitswe ka tsela e lekaneng, feela e batla e ba tsa ka mehla kapa tse sekametseng lehlakoreng le le leng.	Rejisetara le setaele di batla di sa loka; bontsha bopaki bo bo haellang ba setaele sa hae.	Bopaki bo haellang haholo ba rejisetara e loketseng, setaele kapa ho ikutlwahatsa.

	Tshebediso e ikgethileng ya sehalo e ntlafatsa se ngotsweng ka tsela e babatsehang.	Tshebediso ya sehalo ka tsela e fapafapanang e laolwa ka ho phethahala.	Tshebediso ya sehalo ka tsela e fapafapanang e batlang e laolwa ka ho phethahala.	Taolo e lekaneng ya tshebediso ya sehalo ka tsela e bontshang ho fapafapanan.	Tshebediso e seng kae ya sehalo ka ho fapafapanan.	Sebedisa sehalo ka ho fapafapanan ka sewelo.	Sebedisa sehalo ka ho fapafapanan ka bokgoni bo haellang haholo.
	Ha ho diphoso mopeletong, mme matshwao a puo a sebedisitswe ka nepahalo le ka ho phethahala.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso e ntle ya matshwao a puo.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso e ntle ya matshwao a puo.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo ka bokgoni bo kgotsofatsang.	Diphoso tse ngata tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo empa di sa ame moelelo.	Diphoso tsa mopeleto di ngata; matshwao a puo a sebediswa ka tsela e rothofatsang moelelo.	Diphoso tse totobetseng tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo tse ka rothofatsang moelelo.
7	6 – 7	5 – 6	4 – 5	3 – 4	2 – 3	1 – 2	0 – 1
TEKOLO BOTJHA: ho hlaola diphoso, bala hape, le ho nehelana ka sehlahiswa se phethahatseng	Bopaki bo hlakileng ba ho kgwaritsa hape ho lokisa diphoso a sebetsa ka boyena. Tema e babatsehang, e bopilweng le ho phethelwa ka tsela e kgahlisang. Nehelano e babatsehang.	Bopaki bo hlakileng ba ho kgwaritsa hape ho lokisa diphoso a sebetsa ka boyena. Bopaki bo hlakileng ba hore mosebetsi o lekotswe botjha, ha lokiswa boholo ba diphoso mme sehlahiswa sa ho qetela se setle haholo. Nehelano e ntle haholo.	Bopaki bo batlang bo hlakileng ba ho kgwaritsa hape ho lokisa diphoso a sebetsa ka boyena. Bopaki bo batlang bo hlakile ba hore mosebetsi o lekotswe botjha ho lokisa boholo ba diphoso mme sehlahiswa sa ho qetela ke se phethetsweng hantle. Nehelano e ntle haholo.	Bopaki ba ho kgwaritsa hape ho lokisa diphoso a sebetsa ka boyena ka tsela e kgotsofatsang. Diphoso tse ngata di lokisitswe ha ho balwa hape le ho lekola botjha, mme ha hlahiswa moqoqo o kgotsofatsang.	Bopaki bo seng bokae ba ho kgwaritsa hape, ho bala hape ho lokisa diphoso. Bopaki ba hore mosebetsi o lekotswe botjha ho lokisa diphoso mme ha hlahiswa se kgotsofatsang.	Kgwaritsa hape empa o hlolwa ke ho lokisa boholo ba diphoso. Mosebetsi ha o a lekolwa botjha ka tsela e lekaneng hoo ho leng boima ho bala sehlahiswa se phethetsweng se kgotsofatsang.	Diphoso tse ngata tse rothofatsang moelelo. Mosebetsi ha o a lekolwa botjha ho lokisa diphoso Diphoso di ngatangata hoo le moelelo o batlang o le lerootho.
[5]	5	5	4	3	2	1	0 – 1

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Dintlha tse tadingwang	Matshwao	Senotlolo
Moralo	5	Mor. =
Sebopoho	8	Seb. =
Dikahare	15	Dik. =
Puo le setaele	7	P/S =
Tekolobotjha	5	Tek. =
Matshwao ohle	40	

Ditaelo ho motshwayi:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG feela.
- Ho tshwaya ke maikutlo a motshwayi. Sheba boiphihlelo ba mohlahlobuwa mme o fane ka matshwao dintlheng tse nepahetseng le ha ebe ha o dumellane le tsona.
- Sebedisa ruburiki eo o e fuweng ho tshwaya moqoqo. Ruburiki e arotswe dikarolo tse tharo (A: Moqoqo, B: Tema ya kgokahano e telele le C: Tema ya Kgokahano e kgutshwane).

KAROLO YA A: MOQOQO:

- 1.1 **Ke hopola mohato o mong le o mong wa kotsi ena.** (Moqoqo o hhalosang)
- 1.2 **Ruri enwa motho o bohlokwa ho nna.** (Moqoqo o hhalosang)
 - Ona ke moqoqo o pepesang dintlha/ditaba.
 - Moqoqong ona ho fetiswa/hlahiswa dintlha kapa tlhahisoleding ka tsela e utlwhalang. Ona ke moqoqo wa dintlha oo ho ona mongodi a hhalosang kapa a nehelanang ka dintlha ka tsela e otlolohileng e bontshang tatelano. Moqoqo o pepesang dintlha o ngolwa ka tlasa dipatlisiso tse matla mme dintlha di tshehetswa ka bopaki le ka dipalopalo.
- 1.3 **Ha ke eso bone diphoso tse jwalo.** (Moqoqo ya phetelo)
- 1.4 **Thuto eo ke ithutileng yona bukeng ena.** (Moqoqo wa phetelo)
 - Moqoqo ona wa phetelo o pheta pale ka diketsahalo tse etsahetseng. O ka ngolwa ka ho hlaha lehlakoreng lefe kapa lefe.

POTSO 2: KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA DITEMA

Makgetha a ho lekanyetsa	Kgato 7 E babatsehang	Kgato 6 Phihlello e kgabane	Kgato 5 Phihlello e ntle	Kgato 4 Phihlello e mahareng	Kgato 3 Phihlello e foofo	Kgato 2 karolwana feela	Kgato 1 Ha ho phihlello
	80% – 100%	70% – 79%	60% – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	00 – 29%
MORALO: tlhophiso ya mehopolo, kutlwisiso ya mosebetsi.	Moralo o entswe ka bottalo ka tsela e babatsehang.	Moralo o entswe ka tsela e ntle haholo, e thabisang.	Bopaki bo kgotsofatsang ba hore ho entswe moralo.	Bopaki bo amohelehileng, bo mahareng ba hore ho entswe moralo.	Bopaki bo seng bokae feela ba hore ho entswe moralo.	Bopaki bo haellang ba hore moralo o entswe.	Ha ho moralo/ bopaki ba hore moralo o entswe bo haella haholo.
	Kutlwisiso e phethahetseng ya dithlokeho tsa mosebetsi.	Kutlwisiso e ntle haholo ya dithlokeho tsa mosebetsi.	O tseba le ho utlwisa boholo ba dithlokeho tsa mosebetsi.	Phethahatsa dithlokeho tsa mosebetsi mmoho le mofuta wa tema ka tsela e lekaneng.	Phethahatsa dithlokeho tsa mosebetsi mmoho le mofuta wa tema ka tsela e lekaneng.	Haellwa ke kutlwisiso ya dithlokeho tsa mosebetsi le mofuta wa tema.	Kutlwisiso ya dithlokeho tsa mosebetsi le mofuta wa tema.
	Ho na le bopaki bo hlakileng ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka bokgabane.	Bopaki bo bottle haholo ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e ntle e kgotsofatsang.	Bopaki bo bottle ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e ntle e kgotsofatsang.	Bopaki bo mahareng ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e amohelehileng.	Bopaki bo haellang ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e amohelehileng.	Bopaki ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng bo fokola haholo.	—
Tema e telele [2]	2	2	2	2	1	1	0
SEBOPEHO: matshwao a sebolele bo loketseng	O sebedisitse melao yohle e hlokehang ya sebolele bo loketseng.	O sebedisitse melao e hlokehang ya sebolele bo loketseng.	O sebedisitse melao e hlokehang ya sebolele bo loketseng.	O sebedisitse melao e hlokehang ya sebolele bo loketseng.	O na le kutlwisiso e mahareng ya dithlokeho tsa sebolele bo loketseng.	Sebedisitse melao e hlokehang ya sebolele bo loketseng.	Ha a sebedisa melao e hlokehang ya sebolele bo loketseng.
	Diratswana di phethahetse, di hokahane ka ho hlaka ka dinako tsohle.	Diratswana tse ntle haholo, di hokahane ka tsela e hlakileng boholo ba nako.	Diratswana tse ntle tse hokahane ka tsela e hlakileng boholo ba nako.	Diratswana tse ntle, tse hokahane ka tsela e utlwahalang.	Kelohloko e seng kae ya diratswana, di hokahane ka tsela e mahareng.	Diratswana tse haellang tse batlang di hloka kgokahano.	Mongolo o molokoloko (ha ho diratswana)/ kapa o ngola diratswana ka bokgoni bo haellang haholo.
	Selelekela le qetelo ke tse babatsehang haholo, di dumellana le mosebetsi.	Selelekela le qetelo di ntle mme di dumellana le mosebetsi.	Selelekela le qetelo di ntle mme di dumellana le mosebetsi.	Selelekela le qetelo di ntle ho kgotsofatsang, ho latela mosebetsi.	Selelekela le qetelo tse kgotsofatsang, ho latela mosebetsi.	Selelekela se haellang le qetelo e sa phethahalang.	Selelekela se haellang haholo le qetelo e fokolang haholo.
	Tema e bopilwe ka tsela e babatsehang.	Tema e bopilwe hantle haholo mme e nepahetse.	Tema e bopilwe hantle mme boholo e nepahetse.	Tema e bopilwe ka nepahalo ho lekaneng.	Tema e bopilwe ka tsela e bonolo mme e baleha habonolo.	Tema e bopilwe ka tsela e fokolang mme e baleha ha boima haholo.	Tema e bopilwe ka tsela e fokolang mme e baleha ha boima haholo.

	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Tema e batla e le telelele/kgutshwa ne.	Tema e telelele/kgutshwane haholo.
Tema e telele [5]	5	5	4	3	2	1	0 – 1
DIKAHARE (difuperweng): Tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kgokahano, kelohloko ya baamohedi ba ditaba	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang ke tse kgodisang ka ho phethahala, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang hangata ke tse kgodisang haholo, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang boholo ke tse kgodisang, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang ke tse kgodisang, tse batlang di tshwarella mme di bopilwe ka boiqapelo ka tsela e kgotsofatsang.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang di bopilwe ka tsela e kgodisang ho amohelehileng, empa ho na le ho kgaokgaoha.	Dintlha tse tshehetsang ke tse haellang, tse kgodisang ho se hokae, mme ha se ka nako tsohle di bopilweng ka tshwanelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang di bopilwe ka tsela e fokolang mme di kgolweha ka bothata haholo.
	Kgokahano e phethahetseng ya dikahare le mehopolo, dintlha tsohle di tshehetsa sehlooho.	Tema e na le kgokahano ya dikahare le mehopolo, sehlooho se manollwa ka bottalo mme dintlha tsohle di a se tshehetsa.	Tema boholo e na le kgokahano ya dikahare le mehopolo, sehlooho se sekasekilwe mme boholo ba dintlha bo tshehetsa sehlooho.	Tema e bontsha kgokahano ya dikahare le mehopolo ho lekaneng, mme ho na le dintlha tse seng kae tse tshehetsang sehlooho.	Tema e bontsha kgokahano ya dikahare le mehopolo ka tsela e mahareng, mme ho na le dintlha tse seng kae tse tshehetsang sehlooho.	Kgokahano e seng kae feela ya dintlha le mehopolo. Ke dintlha tse seng kae tse tshehetsang sehlooho.	Tema ha e bontshe kgokahano ya dintlha le mehopolo. Sehlooho se utlwisiswa ka tsela e fasohetseng.
	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso le maemo ka tsela e babatsehang.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso le maemo le sebopeloh ka tsela e ntile.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka tsela e ntile.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka tsela e kgotsofatsang.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka bokgoni bo lekaneng.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka bokgoni bo haellang.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopeloh ka bokgoni bo boholo haholo.
Tema e telele [7]	7	6	5	4	3	3	1 – 2

PUO LE SETAELE: Tlotlontswe, popeho ya dipolelo; mopeleto, tshebediso ya puo; Rejisetara le sehalo setaele, kelohloko ya baamohedi ba ditaba, maikemi setso, maemo.	Tshebediso e phethahetseng ya tlotlontswe, le kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e ntle haholo ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e ntle ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e kgotsofatsang ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo bo seng bokae.	Tshebediso e lekaneng ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe ka boiqapelo bo bonnyane.	Tshebediso e haellang ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e haellang.	Tshebediso e haellang haholo ya tlotlontswe, kgetho e haellang ya mantswe a bontshang boiqapelo.
	Tshebediso e babatsehang, e nepahetseng le e bontshang boiqapelo ya mefutafuta e batsi mmoho le dibopeho tsa dipolelo.	Tshebediso ya mefutafuta e batsi le dibopeho tsa dipolelo ka tsela e bontshang boiqapelo le e nepahetseng.	Tshebediso ya mefutafuta e batlang e le batsi le dibopeho tsa dipolelo ka tsela e bontshang boiqapelo le e nepahetse.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo kgotsofatsang empa o sebedisa mefuta le dibopeho tsa dipolelo ka bokgoni bo haellang.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo lekaneng empa o sebedisa mefuta le dibopeho tsa dipolelo tse tlwaelehileng.	Puo e sebedisitswe ka bokgoni bo haellang, o sebedisa dipolelo tsa motheo ka nepahalo ka sewelo.	Puo e sebedisitswe ka bokgoni bo haellang haholo mme o thatafallwa ke ho sebedisa dibopeho le mefuta ya dipolelo.
	Rejisetara le sehalo di sebedisitswe ka bokgoni bo babatsehang, setaele se hlakileng sa hae.	Rejisetara le sehalo sebedisitswe hantle haholo mme o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara le sehalo di sebedisitswe hantle, mme o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara le sehalo sebedisitswe ka tsela e kgotsofatsang mme hangata o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara, sehalo le setaele di sebedisitswe ka tsela e foofa feela, e batla e ba tsa ka mehla kapa tse sekametseng lehlakoreng le le leng.	Rejisetara, sehalo le setaele di batla di sa loka; bontsha bopaki bo haellang ba setaele sa hae.	Bopaki bo haellang haholo ba rejisetara, sehalo le setaele tse loketseng, kapa ho ikutlwahatsa.
	Ha ho diphoso mopelepong, mme matshwao a puo a sebedisitswe ka nepahalo le ka ho phethahala.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso e ntle ya matshwao a puo.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo ka bokgoni bo kgotsofatsang.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo empa di sa ame.	Diphoso tsa mopeleto di ngata; matshwao a puo a sebediswa ka tsela e rothofatsang moelego.	Diphoso tse totobetseng tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo tse ka rothofatsang moelego.	Diphoso tse ngata haholo mme di rothofatsa moelego.
Tema e telele [4]	4	4	3	3	2	2	1
Bala hape/lekola botjha ho lokisa diphoso le ho nehelana	Bopaki bo hlakileng ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo hlakileng ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo batlang bo hlakileng ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo kgotsofa tsang ba hore o badile hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo seng bokae ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo bonyenyanne ba ho bala hape.	Diphoso tse ngata haholo mme di rothofatsa moelego.
	Tema e batla e se na diphoso ho hang kaha e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema boholo e hloka diphoso hoba e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema boholo e hloka diphoso hoba e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e na le diphoso tse mmalwa leha e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e na le diphoso tse mmalwa leha e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e tletse diphoso leha e lekotswe botjha ka maiteko a ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e tletse diphoso tse ngatangata leha e lekotswe botjha ka maiteko a ho hlaola diphoso.
	Tema e babatsehang, e bopilweng le ho phethelwa ka tsela e kgahlisang.	Sehlahiswa se phethetsweng se setle haholo.	Sehlahiswa se phethetsweng se setle.	Sehlahiswa se phethetsweng se kgotsofatsang.	Sehlahiswa se phethetsweng se kgotsofatsang.	Sehlahiswa se phethetsweng se baleha ha boima.	Sehlahiswa se phethetsweng se baleha ha boima.

	Nehelano e babatsehang.	Nehelano e ntle haholo.	Nehelano e ntle.	Nehelano e amohelehileng.	Nehelano e kgotsofatsang.	Nehelano e haellang.	Nehelano e fokolang.
Tema e telele [2]	2	2	2	1	1	1	0

Karolo ya B

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

(Tema tse telele – *longer transactional texts*)

Dintsha tse tadingwang	Matshwao	Senotlolo
Moralo	2	Mor. =
Sebopheho	5	Seb. =
Dikahare	7	Dik. =
Puo le setaele	4	P/S =
Tekolobotjha	2	Tek. =
Matshwao ohle	20	

ELA HLOKO:

Ntle le tataiso ena eo ho nehelanweng ka yona ka hodimo (ha ho tshwauwa ditema tsa Kgokahano, tse telele le tse kgutshwane) bahlahlobi ba lekodisise hantle sebopoho (ho ya ka mofuta wa tema). Sebopoho se fapano ho tloha temeng e nngwe ho isa ho e nngwe. Ho etsa mohlala ha moithuti a hlasisitse le ho nehelana ka lengolo la semmuso, mohlahlobi o lokela ho tadima sebopoho se nang le aterese tse pedi, tumediso, sehlooho sa ditaba le mmele o bopilweng ka bokgabane le ka tshwanelo, mmoho le phethelo e nepahetseng

Memorandamong ona ho nehelanwe ka tataiso ho ya ka dipotso (mefuta ya ditema tse lokelang ho hlasiswa ke baithuti) tse botsitsweng pampiring ena.

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**2.1 Karete ya memo**

- E romelwa bathong ba itseng hore ba be teng moketjaneng o ikgethileng.
- Ditaba tsa hao di hlake, di tobe.
- Letsatsi, nako, sebaka, moaparo, nomoro ya mohala ya ya memang di hlahelle kareteng.
- Bonono bo a kgothaletswa.

2.2 Puisano

- Ke tsela ya ho ngola e sebediswang pakeng tsa batho ba babedi kapa ho feta.
- Polelo e nngwe le e nngwe e arabele se builweng ke sebui se seng.
- E ngolwa ka mokgwa wa puopehelo mme ha ho sebediswe di a bulwa di a kwalwa.
- Lebitso la sebui le ngolwa letsohong le letshehadi mme le latelwa le kholone (:).
- Tlhahisoleseding e nngwe e ngolwa ka hara masakana.
- Sehalo le puo di itshetlehile kamanong ya dibui hammoho le sehlooho sa puisano.
- Ho tlohelwe mola dipakeng tsa mantswe a dibui.

2.3 Lengolo la setswalle

- Aterese e le nngwe ya mongodi.
- Ditumediso
- Qetelo
- Puo e be e hlakileng mme mongodi a tobe taba.
- Mohlahlobuwa a sebedise sehalo sa setswalle.

POTSO 3 KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA DITEMA

Makgetha a ho lekanyetsa	Kgato 7 E babatsehang	Kgato 6 Phihlello e kgabane	Kgato 5 Phihlello e ntle	Kgato 4 Phihlello e mahareng	Kgato 3 Phihlello e foofo	Kgato 2 karolwana feela	Kgato 1 Ha ho phihlello
	80% – 100%	70% – 79%	60% – 69%	50 – 59%	40 – 49%	30 – 39%	00 – 29%
MORALO: tlhopiso ya mehopolo, kutlwiso ya mosebetsi.	Moralo o entswe ka bottalo ka tsela e babatsehang. Kutlwiso e phethahetseng ya dithokeho tsa mosebetsi. Ho na le bopaki bo hlakileng ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e babatsehang.	Moralo o entswe ka tsela e ntle haholo, e thabisang. Kutlwiso e ntle haholo ya dithokeho tsa mosebetsi. Bopaki bo bottle ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e ntle e kgotsopfatsang.	Bopaki bo kgotsopfatsang ba hore ho entswe moralo. O tseba le ho utlwisa boholo ba dithokeho tsa mosebetsi. Bopaki bo bottle ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e ntle e kgotsopfatsang.	Bopaki bo amohelehileng, bo mahareng ba hore ho entswe moralo. Phethahatsa dithokeho tsa mosebetsi mmoho le mofuta wa tema ka tsela e lekaneng. Bopaki bo mahareng ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e bopilweng ka tsela e amohelehileng.	Bopaki bo seng bokae feela ba hore ho entswe moralo. Phethahatsa dithokeho tsa mosebetsi mmoho le mofuta wa tema ka tsela e lekaneng. Bopaki bo haellang ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e lebelletsweng.	Bopaki bo haellang ba hore moralo o entswe. Haellwa ke kutlwiso ya dithokeho tsa mosebetsi le mofuta wa tema. Bopaki ba hore moralo o lebisa tlhahisong ya tema e lebelletsweng bo fokola haholo.	Ha ho moralo/ bopaki ba hore moralo o entswe bo haella haholo. Kutlwiso ya ditlhoko le mofuta wa tema e batlehang di haella haholo. _____
E kgutshwane [2]	2	2	2	1	1	1	0
SEBOPEHO: matshwao a sebopaho, diratswana, selelekela le qetelo (moo di hlokehang); bolelele bo loketseng	O sebedisitse melao yohle e hlokehang ya sebopaho ka tsela e phethahetseng. Diratswana di phethahetse, di hokahane ka ho hlaka ka dinako tsohle. Selelekela le qetelo ke tse babatsehang haholo, di dumellana le mosebetsi. Tema e bopilwe ka tsela e babatsehang.	O sebedisitse melao e hlokehang ya sebopaho ka tsela e kgotsopfatsang. Diratswana tse ntle haholo, di hokahane ka tsela e hlakileng boholo ba nako. Selelekela le qetelo di ntle mme di dumellana le mosebetsi. Tema e bopilwe hantle haholo mme e nepahetse.	O sebedisitse melao e hlokehang ya sebopaho ka kutlwiso e lekaneng. Diratswana tse ntle, tse hokahane ka tsela e utlwhalang. Selelekela le qetelo di ntle ho kgotsopfatsang, ho latela mosebetsi. Tema e bopilwe ka nepahalo ho lekaneng.	O na le kutlwiso e mahareng ya dithokeho tsa sebopaho, dikgeo mona le mane. Kelohloko e seng kae ya diratswana, di hokahane ka tsela e mahareng. Selelekela le qetelo tse kgotsopfatsang, ho latela mosebetsi. Tema e bopilwe ka nepahalo ho lekaneng.	O na le kutlwiso e mahareng ya dithokeho tsa sebopaho, dikgeo mona le mane. Kelohloko e seng kae ya diratswana, di hokahane ka tsela e mahareng. Selelekela le qetelo tse kgotsopfatsang, ho latela mosebetsi. Tema e bopilwe ka nepahalo ho lekaneng.	Sebedisitse melao e hlokehang ya sebopaho ka tsela e fokolang. Diratswana tse haellang tse batlang di hloka kgokahano. Selelekela se haellang le qetelo e sa phethahalang. Tema e bopilwe ka tsela e fokolang mme e baleha ha boimae.	Ha a sebedisa melao e hlokehang ya sebopaho. Mongolo o molokoloko (ha ho diratswana)/ kapa o ngola diratswana ka bokgoni bo haellang haholo. Selelekela se haellang haholo le qetelo e fokolang haholo. Tema e bopilwe ka tsela e fokolang mme e baleha ha boimae.

	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Bolelele bo nepahetse.	Tema e batla e le telelele/ kgutshwane haholo.	Tema e telelele/ kgutshwane haholo.
E kgutshwane [5]	5	5	4	3	2	1	0 – 1
DIKAHARE (difuperweng): Tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kgokahano, kelohloko ya baamohedi ba ditaba	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang hangata ke tse kgodisang ka ho phethahala, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang boholo ke tse kgodisang, tse tshwarellang mme tse bopilweng ka boiqapelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang ke tse kgodisang, tse batlang di tshwarella mme di bopilwe ka boiqapelo ka tsela e kgotsofatsang.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang di bopilwe ka tsela e kgodisang ho amohelehileng, empa ho na le ho kgaokgaoha.	Dintlha tse tshehetsang ke tse haellang, tse kgodisang ho se hokae, mme ha se ka nako tsohle di bopilweng ka tshwanelo.	Mehopolo le dintlha tse e tshehetsang di bopilwe ka tsela e fokolang mme di kgolweha ka bothata haholo.	
	Kgokahano e phethahetseng ya dikahare le mehopolo, dintlha tsohle di tshehetsa sehlooho.	Tema e na le kgokahano ya dikahare le mehopolo, sehlooho se manollwa ka botlalo mme dintlha tsohle di a se tshehetsa.	Tema boholo e na le kgokahano ya dikahare le mehopolo, sehlooho se sekasekilwe mme boholo ba dintlha bo tshehetsa sehlooho.	Tema e bontsha kgokahano ya dikahare le mehopolo ho lekaneng, mme ho na le dintlha tse seng kae tse tshehetsang sehlooho.	Tema e bontsha kgokahano ya dikahare le mehopolo ka tsela e mahareng, mme ho na le dintlha tse seng kae tse tshehetsang sehlooho.	Kgokahano e seng kae feela ya dintlha le mehopolo. Ke dintlha tse seng kae tse tshehetsang sehlooho.	Tema ha e bontshe kgokahano ya dintlha le mehopolo. Sehlooho se utlwisiswa ka tsela e fasohetseng.
	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso le maemo le sebopaho ka tsela e ntle haholo.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopaho ka tsela e ntle.	Ikamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopaho ka tsela e kgotsofatsang.	Icamahanya le ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopaho ka bokgoni bo lekaneng.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopaho ka bokgoni bo haellang.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopaho ka bokgoni bo haellang.	Ela hloko ba reretsweng ditaba, maikemisetso, maemo le sebopaho ka bofokodi bo boholo haholo.
E kgutshwane [7]	7	6	5	4	3	2	1

PUO LE SETAELE: Tlotlontswe, popeho ya dipolelo; mopeleto, tshebediso ya puo; Rejisetara le sehalo setaele, kelohloko ya baamohedi ba ditaba, maikemi setso, maemo.	Tshebediso e phethahetseng ya tlotlontswe, le kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e ntle ya haholo ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e ntle ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo.	Tshebediso e kgotsofa-tsang ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e bontshang boiqapelo bo seng bokae.	Tshebediso e lekaneng ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe ka bontshang boiqapelo bo bonnyane.	Tshebediso e haellang ya tlotlontswe, kgetho ya mantswe e haellang.	Tshebediso e haellang haholo ya tlotlontswe, kgetho e haellang ya mantswe a bontshang boiqapelo.
	Tshebediso e babatsehang, e nepahetseng le e bontshang boiqapelo ya mefutafuta e batsi mmoho le dibopeho tsa dipolelo.	Tshebediso ya mefutafuta e batsi le dibopeho tsa dipolelo ka tsela e bontshang boiqapelo le e nepahetseng.	Tshebediso ya mefutafuta e batlang e le batsi le dibopeho tsa dipolelo ka tsela e bontshang boiqapelo le e batlang e nepahetse.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo kgotsofatsang empa o sebedisa mefuta le dibopeho tsa dipolelo ka bokgoni bo haellang.	Tshebediso ya thutapuo ka bokgoni bo lekaneng empa o sebedisa mefuta le dibopeho tsa dipolelo tse tlwaelehileng.	Puo e sebedisitswe ka bokgoni bo haellang, o sebedisa dipolelo tsa motheo ka nepahalo ka sewelo.	Puo e sebedisitswe ka bokgoni bo haellang haholo mme o thatafallwa ke ho sebedisa dibopeho le mefuta ya dipolelo.
	Rejisetara le sehalo di sebedisitswe ka bokgoni bo babatsehang, setaele se hlakileng sa hae.	Rejisetara le sehalo sebedisitswe hantle haholo mme o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara le sehalo di sebedisitswe hantle, mme o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara le sehalo sebedisitswe ka tsela e kgotsofatsang mme hangata o bontsha bopaki ba setaele sa hae.	Rejisetara, sehalo le setaele di sebedisitswe ka tsela e foofa feela, e batla e ba tsa ka mehla kapa tse sekametseng lehlakoreng le leng.	Rejisetara, sehalo le setaele di batla di sa loka; bontsha bopaki bo haellang ba setaele sa hae.	Bopaki bo haellang haholo ba rejisetara, sehalo le setaele tse loketseng, kapa ho ikutlwahatsa.
	Ha ho diphoso mopeletong, mme matshwao a puo a sebedisitswe ka nepahalo le ka ho phethahala.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso e ntle ya matshwao a puo.	Diphoso tse mmalwa tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo ka bokgoni bo kgotsofatsang.	Diphoso tse ngata tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo empa di sa ame moelelo	Diphoso tsa mo peleto di ngata; matshwao a puo a sebediswa ka tsela e rothofatsang moelelo.	Diphoso tse totobetseng tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo tse ka rothofatsang moelelo.	Diphoso tse totobetseng tsa mopeleto le tshebediso ya matshwao a puo tse ka rothofatsang moelelo.
E kgutshwane [4]	4	4	3	3	2	2	1

Bala hape/ Ilekola botjha ho lokisa diphoso le ho nehelana	Bopaki bo hlakileng ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo hlakileng ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo batlang bo hlakileng ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo kgotsofa tsang ba hore o badile hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo seng bokae ba ho bala hape ho lokisa diphoso.	Bopaki bo bonyenyane ba ho bala hape.	Diphoso tse ngata haholo mme di rothofatsa moeletlo.
	Tema e batla e se na diphoso ho hang kaha e lekotswe botjha ho lokisa diphoso.	Tema boholo e hloka diphoso hoba e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema boholo e hloka diphoso hoba e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e na le diphoso tse mmalwa leha e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e na le diphoso tse mmalwa leha e lekotswe botjha ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e tletse diphoso leha e lekotswe botjha ka maiteko a ho hlaola diphoso.	Tema e ntse e tletse diphoso tse ngatangata leha e lekotswe botjha ka maiteko a ho hlaola diphoso.
	Tema e babatsehang, e bopilweng le ho phethelwa ka tsela e kgahlisang.	Sehlahiswa se phethetsweng se setle haholo.	Sehlahiswa se phethetsweng se setle.	Sehlahiswa se phethetsweng se kgotsofatsang.	Sehlahiswa se phethetsweng se kgotsofatsang.	Sehlahiswa se phethetsweng se baleha ha boima.	Sehlahiswa se phethetsweng se baleha ha boima.
	Nehelano e babatsehang.	Nehelano e ntle haholo.	Nehelano e ntle.	Nehelano e amohelehileng.	Nehelano e kgotsofatsang.	Nehelano e haellang.	Nehelano e fokolang.
E kgutshwane [2]	2	2	2	1	1	1	0

Karolo ya C

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

(Tema tse kgutshwane – shorter texts)

Dintlha tse tadingwang	Matshwao	Senotlolo
Moralo	2	Mor. =
Sebopoho	2	Seb. =
Dikahare	7	Dik. =
Puo le setaele	4	P/S =
Tekolobotjha	2	Tek. =
Matshwao ohle	20	

ELA HLOKO:

Ntle le tataiso ena eo ho nehelanweng ka yona ka hodimo (ha ho tshwauwa ditema tsa Kgokahano, tse telele le tse kgutshwane) bahlahlobi ba lekodisise hantle sebopoho (ho ya ka mofuta wa tema). Sebopoho se fapano ho tloha temeng e nngwe ho isa ho e nngwe. Ho etsa mohlala ha moithuti a hlasisitse le ho nehelana ka lengolo la semmuso, mohlahlobi o lokela ho tadima sebopoho se nang le aterese tse pedi, tumediso, sehlooho sa ditaba le mmele o bopilweng ka bokgabane le ka tshwanelo, mmoho le phethelo e nepahetseng

Memorandamong ona ho nehelanwe ka tataiso ho ya ka dipotso (mefuta ya ditema tse lokelang ho hlasiswa ke baithuti) tse botsitsweng pampiring ena.

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANYANE**3.1 Pampitshana ya tlhahisoleseding**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola pampitshana e nang le tlhahisoleseding e tla hohela mmadi.
- Sepheo sa pampitshana eo e be se hlakileng.
- Se bontshe sehlasiswa, sebaka moo ditshebeletso di fumanehang teng.

3.2 Karete

- Karete e lokela ho ba kgutswayane mme mohlahlobuwa a tobe taba.

3.3 Phoustanra

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola phoustanra ka ditaba tsa pitsong.
- Phoustanra e lokela ho ba le sehlooho se tla hohela batla pitsong.
- Dipolelo di lokela ho ngolwa ka tsela ya dintlha.
- Puo e tla sebediswa e lokela ho kgothalletsa hore setjhaba se tle pitsong.
- Ditshwantsho ha di hlokahale.